

Informatīvie un metodiskie materiāli

Publicēts: 22.03.2021.

Informatīvie materiāli

Informatīvais materiāls "Kā atpazīt korupciju"

(Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, 2022)

Materiāls izstrādāts ar mērķi sekmēt iedzīvotāju prasmes pamanīt pazīmes, kas var norādīt uz iespējamu koruptīvu rīcību. Šajā materiālā apkopoti piemēri, kā arī vispārīgas un specifiskas pazīmes iespējamai korupcijai šādos līmeņos: administratīvajā jeb ikdienas, politiskajā jeb augsta līmeņa, publisko iepirkumu, kā arī partiju finansēšanas jomā.

 [KNAB informatīvais materiāls "Kā atpazīt korupciju"](#)

Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai privātajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs

(Veselības ministrija, 2021)

Vadlīnijas privātajām ambulatorajām ārstniecības iestādēm izstrādātas ar mērķi sniegt ieteikumus, metodisku palīdzību un piemērus, lai izveidotu, pilnveidotu un uzturētu iekšējās kontroles sistēmu korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai. Vadlīnijas izstrādāja starpinstitūciju darba grupa, kuras sastāvā bija iekļauti Veselības ministrijas, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Nacionālā veselības dienesta un Veselības aprūpes darba devēju asociācijas pārstāvji. Vadlīnijas š.g. 28. oktobrī apstiprinātas ar Veselības ministrijas rīkojumu Nr. 214.

 [Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta novēršanai privātajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs](#)

Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā

(Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, 2018)

Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā izstrādātas ar mērķi nodrošināt Ministru kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumu Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā" izpildi un veicināt izpratni par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijās.

 [Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā](#)

Metodika ienākumu un parādsaistību proporcijas noteikšanai (projekts)

(FM, VK, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, 2013)

Atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 13.februāra rīkojuma Nr.72 koncepcijā „Par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās” (turpmāk – Koncepcija) 3.punktā noteiktajam Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam kopīgi ar Valsts kanceleju un Finanšu ministriju tika uzdots izstrādāt metodiku, saskaņā ar kuru nosakāma ienākumu un parādsaistību proporcija personām, kuras nodarbinātas korupcijas riskam pakļautos amatos, lai konstatētu, vai šīs personas iekļaujamās riska grupā. Ievērojot minēto ar Ministru prezidenta 2012.gada 25.maija rīkojumu Nr.200 tika izveidota darba grupa, kurā tika iekļauti Finanšu ministrijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Valsts kancelejas pārstāvji un kura izstrādāja minēto metodiku.

 [Metodika ienākumu un parādsaistību proporcijas noteikšanai](#)

Korupcijas riski veselības aprūpes sistēmā

(Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, 2012)

Korupcijas risku analīze sagatavota atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2012.gada darba plāna (apstiprināts ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2012.gada 4.janvāra rīkojumu Nr. 1-1/1) 9.4. punktā iekļautajam uzdevumam, kur noteikts veikt korupcijas risku analīzi problemātiskajās institūcijās, pamatojoties uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja krimināllietām, administratīvo pārkāpumu lietām vai uz socioloģiskās aptaujas rezultātiem.

 [Korupcijas riski veselības aprūpes sistēmā](#)

Vadošo valsts pārvaldes iestāžu un to padotības iestāžu pašnovērtējums par iekšējo pretkorupcijas pasākumu īstenošanu

(Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, 2011)

Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmā 2009.-2013.gadam dotajam uzdevumam Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs veicis vadošo valsts pārvaldes iestāžu un to padotības iestāžu pašnovērtējuma aptauju par institūciju praksi iekšējo pretkorupcijas pasākumu organizēšanā. Informatīvajā materiālā KNAB sniedz aptaujas datu analīzi un vērtējumu par institūciju paveikto iekšējo pretkorupcijas pasākumu īstenošanā.

 [Vadošo valsts pārvaldes iestāžu un to padotības iestāžu pašnovērtējums par iekšējo pretkorupcijas pasākumu īstenošanu](#)

Vadlīnijas korupcijas risku novēršanai Publisko iepirkumu likumā noteikto izņēmumu piemērošanā

(KNAB, 2011)

Pamatojoties uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmu 2009.-2013.gadam, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, Finanšu ministrija un Iepirkumu uzraudzības birojs veikuši iepirkuma procedūru izņēmumu analīzi un izstrādājuši vadlīnijas korupcijas risku novēršanai šādu izņēmumu piemērošanā. Vadlīniju mērķis ir sniegt skaidrojumu par tiesību normu piemērošanu un metodiskos ieteikumus iepirkumu procedūru izņēmumu veikšanai, lai mazinātu korupcijas vai interešu konflikta riskus valsts pārvaldes institūcijās. Ar vadlīnijām par Publisko iepirkumu likumā noteikto izņēmumu piemērošanu var iepazīties [IUB mājaslapā](#).

 [Vadlīnijas korupcijas risku novēršanai Publisko iepirkumu likumā noteikto izņēmumu piemērošanā](#)

Korupcijas risku analīze par būvniecības procesu uzraudzību būvatļauju izsniegšanas posmā Latvijas pašvaldībās

(KNAB, 2011)

Saskaņā ar likumā deleģētajām funkcijām un Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmu 2009. – 2013.gadam KNAB veicis korupcijas risku analīzi par būvniecības procesu uzraudzību būvatļauju izsniegšanas posmā. Šajā pārskatā ir identificēti un analizēti pastāvošie korupcijas riski būvatļauju izsniegšanas procedūrā Latvijas pašvaldībās, saistot tos ar aktuāliem grozījumiem normatīvajos aktos un arī pašvaldību būvvalžu iekšējiem personāla un procedūru ievērošanas kontroles mehānismiem. Analizējot identificētos korupcijas riskus, KNAB izstrādājis ieteikumus un rekomendācijas korupcijas risku mazināšanai. Korupcijas risku analīzes ietvaros pētīta būvniecības jomu regulējošā normatīvo aktu bāze, analizēts KNAB saņemto iedzīvotāju sūdzību saturs par Latvijas būvvaldēm, kā arī KNAB pārbažu un administratīvo lietu materiāli. Papildu informācijas gūšanai veiktas telefonintervijas ar jomas ekspertiem un pašvaldību būvvalžu pārstāvjiem. Korupcijas risku pārskats sagatavots, izlases kārtībā analizējot 10 Latvijas būvvalžu darbu.

 [Korupcijas risku analīze par būvniecības procesu uzraudzību būvatļauju izsniegšanas posmā Latvijas pašvaldībās](#)

Rekomendācijas korupcijas risku novēršanai tiesībsargājošajās institūcijās

(KNAB, 2010)

Reaģējot uz korupcijas riskiem tiesībsargājošajās institūcijās, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs izstrādājis rekomendācijas, apkopojot priekšlikumus korupcijas risku samazināšanas pasākumu īstenošanai institūcijās. KNAB identificējis būtiskākos korupcijas riskus Valsts policijā, Valsts robežsardzē un Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldē un rekomendē minētajām institūcijām noteiktus pretkorupcijas pasākumus.

 [Rekomendācijas korupcijas risku novēršanai tiesībsargājošajās institūcijās](#)

KNAB pastkarte amatpersonai

(KNAB, 2010)

KNAB izdevis pastkarti, kas paredzēta nosūtīšanai valsts amatpersonām, vēršot uzmanību uz koruptīvu darbību sekām. Pastkartē ir izmantots 2009.gadā notikušā skolēnu radošo darbu konkursa „Nosūti sveicienu amatpersonai!” godalgotais darbs – 17 gadīgā Dzintara Veica zīmējums „Korumpēta indivīda cikls”. Darba autors pastkartē simboliski atspoguļo cilvēka dzīvi trīs situācijās – *kad vēl neesi korumpēts, kad jau esi korumpēts un ja tevi pieķer korupcijā*

 [KNAB pastkarte amatpersonai](#)

Informatīvais materiāls: Koruptīvu darbību skaidrojums un sabiedrības informēšanas iespējas

(KNAB, 2010)

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs sagatavojis bukletu ar koruptīvu darbību skaidrojumu un aicinājumu informēt KNAB par iespējamiem korupcijas gadījumiem. Bukletā sniegtā informācija skaidro KNAB darbības jomas un palīdzēs sabiedrībai atpazīt iespējamus pārkāpumus amatpersonu darbībā. KNAB aicina ikvienu iedzīvotāju un valsts pārvaldes vai pašvaldības darbinieku informēt par darbībām vai aizdomīgiem darījumiem, no kuriem amatpersonas gūst nepelnītu labumu.

Informatīvais materiāls: Atšķirība starp tiesisku lobēšanu un korupciju

(KNAB, 2010)

Informatīvajā materiālā iekļautie ieteikumi var palīdzēt politisko partiju pārstāvjiem, kuri pilda amatpersonu pienākumus valsts vai pašvaldības institūcijās, Saeimas un pašvaldību deputātiem, Ministru kabineta locekļiem un citām personām, kuras saskaras ar lobētājiem, pieņemt lēmumus un rīkoties tā, lai novērstu jebkādas šaubas par labvēlīgu attieksmi pret atsevišķām sabiedrības grupām vai arī darbību šaurās politiskās interesēs.

 [Atšķirība starp tiesisku lobēšanu un korupciju](#)

Vadlīnijas korupcijas un interešu konflikta risku mazināšanai, veicot mazos iepirkumus

(KNAB, 2009)

Vadlīniju mērķis ir sniegt metodiskus ieteikumus mazo iepirkumu veikšanai, mazinot korupcijas vai interešu konflikta riskus. Vadlīnijas var noderēt ne tikai iepirkumu veicējiem, bet arī institūciju vadītājiem, lai papildinātu savas zināšanas par iepirkumu organizēšanu un pilnvērtīgi nodrošinātu iekšējās kontroles sistēmas prasības un darbību institūcijā.

 [Vadlīnijas korupcijas un interešu konflikta risku mazināšanai, veicot mazos iepirkumus](#)

Interešu konflikta novēršanas vadlīnijas

(KNAB, Providus 2008)

Vadlīnijas sagatavotas, lai palīdzētu noteiktām amatpersonu grupām izprast un ievērot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikumus. Informatīvajā materiālā nav skaidroti visi aizliegumi un ierobežojumi, kas noteikti likumā. Aplūkotas tikai būtiskākās problēmas un raksturīgākās izpausmes. Šajās vadlīnijās arī apkopoti piemēri par izplatītākajām kļūdām, ko pieļauj valsts amatpersonas.

 [Interešu konflikta novēršana. Vadlīnijas policijas amatpersonām](#)

 [Interešu konflikta novēršana. Vadlīnijas valsts civildienesta ierēdņiem](#)

 [Interešu konflikta novēršana. Vadlīnijas valsts amtpersonām kapitālsabiedrībās un ostās](#)

Dāvanu pieņemšanas ierobežojumi

(KNAB, 2007)

KNAB sagatavotais buklets satur informāciju par likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem dāvanu pieņemšanas ierobežojumiem valsts amatpersonām. Bukleta mērķis - veicināt amatpersonu izpratni par dāvanu pieņemšanas ierobežojumu būtību un ētiskajiem aspektiem. Bukletā iekļautā informācija palīdzēs atrast atbildes uz dažādiem ar dāvanu pieņemšanu saistītiem jautājumiem, piemēram, ar ko dāvana atšķiras no kukuļa, vai amata pienākumu pildīšana beidzas līdz ar darba laiku, kā amatpersonai rīkoties dāvanas piedāvāšanas vai saņemšanas brīdī, kā atpazīt "slēptās"

dāvanas - nemateriālus labumus, atlaides, priekšrocības, ārzemju braucienus utt. Atbildot uz bukleta noslēgumā piedāvātajiem pašpārbaudes jautājumiem, iespējams novērtēt savas zināšanas par valsts amatpersonām noteiktajiem dāvanu pieņemšanas ierobežojumiem.

 [Dāvanu pieņemšanas ierobežojumi](#)

Interesu konflikta novēršanas un atklāšanas rokasgrāmata pašvaldību amatpersonām

(KNAB, 2004)

Informatīvs materiāls pašvaldību vadītājiem, deputātiem un izpilddirektoriem par likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" piemērošanu.

 [Interesu konflikta novēršanas un atklāšanas rokasgrāmata pašvaldību amatpersonām](#)

Infografikas

[Skatīt vairāk](#)

Metodiskie materiāli

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.knab.gov.lv/lv/informativie-un-metodiskie-materiali>